

2003-10-29

DOJITELNOST – EJEKCE:

Dojení:

Omývání vemene = masáž => nervové ovlivnění, uvolnění hormonu okcitocinu => kontrakce => spuštění mléka
Hormon okcitocin: vyloučí se naráz, působí krátce (cca 5 – 8 min.) => dojení

Struky:

Kráva – 4 (dělení na čtvrti)

Koza, ovce – 2

Tvorba mléka – mléko se začne tvořit před porodem:

1. **Nezralé mléko**, tzv. mlezivo – první mléko, 5 – 7 dní, nezbytné pro mládě
Nažloutlé, nahořklé, projímavé účinky, hodně bílkovin
Složení: 75% voda, 15% bílkoviny, 5% tuky, 3% laktóza (méně než v mléce), minerální látky
2. **Zralé mléko** – z plné laktace, pro výživu lidí
Bílá tekutina (občas dožluta), charakteristická chuť – lze poznat druhy
Složení: 87,5% voda, 4,7% laktóza, 3,8% tuk, 3,3% bílkoviny, minerální látky

Laktace = produkce mléka od počátku do zaprahnutí

Česká stračka a holštýn – normovaná laktace 305 dní

2 měsíce tzv. nasucho – každý rok tele

Hodnocení:

1. **Graficky** – laktační křivka (umět nakreslit a popsat)
2. **Matematicky**

Celkové množství nadojeného mléka v kg

Složky v kg

Složky v %

Relativní užítkovost – přepočet produkce mléka na 100 kg živé hmotnosti

Faktory ovlivňující dojení:

1. **Vnitřní** – plemeno, individualita, zdravotní stav – celkový a mléčná žláza, činnost mléčné žlázy, oběh krve, činnost žláz s vnitřní sekrecí, plodnost, věk
2. **Vnější** – výživa, technologie chovu, dojení – způsob + četnost + pravidelnost (2x denně)

Prvovýroba mléka – od získání do doby, než je odvezeno do mlékárny ke zpracování:

- Ü Získání = dojení
- Ü Čištění po nadojení
- Ü Zchlazení pod 10°C
- Ü Odvezení

Standard pro syrové kravské mléko

- Ü Jak má mléko vypadat, co má obsahovat (respektive nemá = tzv. CPH = celkový počet organismů v 1 ml mléka – max. 100.000)
- Ü Počet somatických buněk – 400.000
- Ü Antibiotika ne – max. 0,007 mezinárodních jednotek

Zpeněžení – 3 jakosti, nejkvalitnější Q – platí se nejvíc; výběrové třídy 1, 2, 3

Fyzikálně chemické hodnoty:

Minimální obsah tuku

Minimální obsah bílkovin

Určitá kyselost

Teplota 4 – 7°C

Bod varu a mrznutí

Minimum TPS = tuku prostá sušina